

Het Zondagochtend Concert

29 december 2024 - Kleine Zaal - 11.00 uur

Paula Murrihy, mezzosopraan
Tanya Blaich, piano

Johannes Brahms 1833-1897
uit 'Fünf Lieder', op. 106
Ständchen
uit '49 Deutsche Volkslieder', WoO 33
In stiller Nacht, zur ersten Wacht
Da unten im Tale
Wie komm ich denn zur Tür herein?
(*'Wie kumm ich dann de Pooz erenn'*)
Es steht ein Lind in jenem Tal
uit 'Fünf Romanzen und Lieder', op. 84
Vergebliches Ständchen

Gustav Mahler 1860-1911
uit 'Des Knaben Wunderhorn'
Rheinlegendchen
Ich ging mit Lust durch einen grünen Wald
Verlor'ne Müh
Das irdische Leben

Edvard Grieg 1843-1907
Sechs Lieder, op. 48
Gruß / Dereinst, Gedanke mein
Lauf der Welt / Die verschwiegene Nachtigall
Zur Rosenzeit / Ein Traum

Gerard Victory 1921-1995
An Old Woman of the Roads

Benjamin Britten 1913-1976
The Salley Gardens

John F. Larchet 1884-1967
Wee Hughie

Herbert Hughes 1882-1937
I Will Walk With My Love

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open.
U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concert-
registraties en nog veel meer. **Lees bijvoorbeeld het interview**
met Saskia Voorbach, AVROTROS-presentator van
Het Zondagochtend Concert op concertgebouw.nl/voorbach.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

2 feb - Grote Zaal

Beethoven 5 & Simone Lamsma speelt Roukens' *Vioolconcert*

9 feb - Grote Zaal

Mozarts *Klarinetconcert*, Dvořák's *Romance* & Webers *Klavierstück*

16 feb - Grote Zaal

Tsjaikovski's *Romeo en Julia*, een ode aan de liefde

2 mrt - Grote Zaal

Mozarts *Jupitersymfonie* & Chen Reiss zingt Beethoven

23 mrt - Kleine Zaal

Barokke vioolmuziek door Charlotte Spruit & Friends

AVROTROS en Het Concertgebouw wensen u fijne feestdagen en
een voorspoedig en muzikaal 2025!

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! #concertgebouw

De maan staat boven de bergen; in de tuin klatert slechts een fontein... Als in een droom hoort de geliefde muziek uit de schaduw komen; ze fluistert zacht: 'Vergeet me niet.' Dit is vrij samengevat het beeld dat Franz Theodor Kugler rond 1840 schetste in zijn gedicht *Ständchen* (serenade). Het kan niet missen: we bevinden ons met dit soort poëzie in het tijdperk van de romantiek. Kunstenaars droomden in die tijd van een andere wereld, dwaalden door de natuur, lieten hun hart spreken in schilderijen, gedichten en muziek en waren volop bezig met alle facetten van de liefde. Johannes Brahms was een van hen. In zijn muziek toonde hij zich een volbloed romanticus; niet voor niets verklankte hij talloze (liefdes)gedichten. De Duitse componist liet zich daarbij graag inspireren door de eenvoud van authentieke volksliederen. In 1893-94 zette hij *49 Deutsche Volkslieder* op muziek, waarvan 42 voor zang en zeven voor koor met pianobegeleiding. In deze verzameling gaat het over een breed scala aan menselijke emoties en komt liefdesverdriet uiteraard regelmatig aan bod. *Wie komm ich denn zur Tür herein?* is net als het wat oudere *Vergebliches Ständchen* een voorbeeld van een dialooglied of beurtzang: de twee geliefden komen beiden aan het woord.

Wunderhorn-liederen

Ook Gustav Mahler kwam in de ban van het volkslied. De sprookjesachtige teksten uit de negentiende-eeuwse liederenbundel *Des Knaben Wunderhorn* waren tot ongeveer 1900 een belangrijke inspiratiebron voor hem. Hij zette er verschillende op muziek en liet de melodieën ervan terugkeren in zijn vroege symfonieën. Mahler gaf zich, naar eigen zeggen, met 'huid en haar' over aan de toon van deze volksliederen, 'die wezenlijk anders is dan elke andere vorm van literaire poëzie'. De personages die in de teksten voorkomen, werden door hem met veel gevoel en verbeelding muzikaal weergegeven. Zijn toonzettingen van de *Wunderhorn*-liederen noemde hij aanvankelijk *Humoresken*. Vrolijk- en lieflijkheid vierten hoogtij in de wals- (of Ländler-)achtige liederen *Verlor'ne Müh* en *Rheinlegendchen*. Een lied dat bepaald geen aanspraak maakt op de titel 'humoreske' is *Das irdische Leben* dat oorspronkelijk *Verspätung* heette: een uitgehongerd kind moet te lang wachten tot het koren brood is geworden.

Griegs liedkunst

De meeste muzikliefhebbers zullen Edvard Grieg vooral kennen dankzij zijn *Pianoconcert*, zijn *Peer Gynt-suites* en zijn

korte, lyrische pianostukken; werken waarin de Noor zijn afkomst niet onder stoelen of banken steekt. Minder bekend is dat hij een belangrijk deel van zijn oeuvre aan de liedkunst wijdde. Zijn muze op dat gebied was zijn vrouw, Nina Hagerup, een lyrische sopraan, die regelmatig de liederen van haar man uitvoerde. Veel van de teksten die Grieg op muziek zette waren in het Noors. Maar in 1884 en 1888 koos hij (na twintig jaar) weer voor de verklanking van Duitstalige poëzie, die hij bundelde in de *Sechs Lieder*, op. 48. Daarin is onder meer plaats voor een wat capricieuze zetting van een gedicht van Heinrich Heine (*Gruß*), het gedicht *Zur Rosenzeit* van Goethe (met een Brahmsachtige begeleiding) en het rustige liefdeslied *Dereinst, Gedanke mein* (in gis-klein). Het bekendste lied van de verzameling is misschien wel *Die verschwiegene Nachtigall* op tekst van de middeleeuwse Minnesänger Walther von der Vogelweide, dat van de Noor een poëtische lading krijgt.

Ierse volksliederen

Aan het einde van het programma gaan we naar Ierland, het moederland van mezzosopraan Paula Murrihy. De zangeres werd geboren in County Kerry, een graafschap in het zuidwesten van het

eiland. Na haar studie in Dublin maakte ze wereldwijd naam als opera- en liedzangeres. Zo zong ze in de Metropolitan Opera in New York, de Scala in Milaan en De Nationale Opera in Amsterdam. Samen met de Amerikaanse pianist Tanya Blaich, befaamd als liedbegeleider, ontfermt ze zich ten slotte over een aantal traditionele liederen.

Spoiler: na alle emoties rondom de liefde in dit programma kunnen we uiteindelijk tevreden huiswaarts gaan: 'Whether he loves me or loves me not, I will walk with my love now and then.'

Dirk Luijmes